SAAMO Limburg

samen uitsluiting aanpakken

De krant die mensen verbindt

VOORWOORD

Vijf bezoekers spreken een opbouwwerker aan met vragen over sociaal wonen. Aan de afwas in het buurthuis gaat het gesprek over de betaalbaarheid van schoolfacturen. Een bezoekersteam trekt op huisbezoek bij alleenstaande ouders. Voor een opbouwwerker zijn dat geen losse verhalen, maar waardevolle signalen. Met open oren en een scherp oog vangen we dagelijks op wat er leeft. Die signalen vormen onze voedingsbodem: voor werkgroepen, nieuwe projecten of beleidsaanbevelingen. Zo maakt SAAMO Limburg van individuele zorgen gedeelde uitdagingen, en van gedeelde uitdagingen gezamenlijke oplossingen.

Claudia Mellebeek,
Algemeen directeur SAAMO Limburg

Van signalen naar kansen en oplossingen

Zo maken opbouwwerkers werk van wat er leeft

Woonkracht brengt de realiteit van huurders tot in Brussel

“De wooncrisis voelen we elke dag op het terrein. Via ons project Woonkracht horen we hoe mensen vastlopen door hoge huurprijzen, woningen van slechte kwaliteit en drempels op de huurmarkt. Tijdens het Verticaal Permanent Armoedeoverleg schoven wij samen met OnderOns Sint-Truiden en het Netwerk tegen Armoede aan tafel bij Vlaams minister van Wonen Melissa Depraetere om in gesprek te gaan over de hervorming van de huurtoelage, sociale huisvesting, discriminatie op de huurmarkt en hittekwetsbaarheid. Het is positief dat de minister tijd maakte om naar die verhalen te luisteren. Een rechtvaardig woonbeleid kan alleen slagen als het vertrekt vanuit de ervaringen van mensen die dagelijks de gevolgen van de wooncrisis dragen.”

Nathalie Pirenne *opbouwwerker Wonen*

Forumtheater over armoede en mentale kwetsbaarheid

“‘Ik heb 20 tabbladen openstaan in mijn hoofd.’ Zo beschreef de werkgroep mentale gezondheid hoe het is om in armoede te leven met een psychische kwetsbaarheid. Lange wachtlijsten, te weinig therapiesessies tegen verlaagd tarief, geen geschikte langdurige hulp: het kwam steeds terug. Twee jaar lang werkten we met de groep, een psycholoog en een theatermaker aan een forumtheaterstuk dat gebaseerd is op echte verhalen. Inmiddels stond de groep al twee keer op de planken en dacht het publiek mee na over oplossingen. Hun boodschap aan beleid en diensten? Werk beter samen en bied langdurige, gespecialiseerde hulp, met de tijd en ondersteuning die nodig zijn om stap voor stap weer grip te krijgen op het leven.”

Lien Camps *opbouwwerker bij armoedevereniging OnderOns*

Huiswerk dat thuis niet lukt

“In Zwartberg vertelden ouders me dat thuis huiswerk maken niet vanzelfsprekend is. Vaak is er in huis geen rustige plek om te werken voor school. Sommige gezinnen hebben geen laptop of didactisch materiaal. En voor ouders die de taal onvoldoende beheersen of zelf weinig schoolervaring hebben, is het vaak moeilijk om hun kinderen te begeleiden. Ook de school in de buurt zag dezelfde signalen: gemotiveerde kinderen met talent, maar niet altijd met dezelfde kansen. Toen een huiswerkklas in Genk door geldgebrek dreigde te verdwijnen, bracht ik de school en verschillende partners samen om een oplossing te zoeken. Met succes! Nu komen 15 kinderen twee keer per week naar de huiswerkbegeleiding. Elk kind heeft een eigen materiaalbox en kan rekenen op begeleiders met een pedagogische achtergrond.”

Cetin Ikiz *opbouwwerker in Zwartberg*

Van 70 nationaliteiten naar één groep

Het verhaal van Plan D in Hamont-Achel

“Ik woon hier al meer dan tien jaar. Dit is de eerste keer dat iemand met deze insteek aan mijn deur staat.” Dat zei een inwoner van Hamont-Achel tijdens een huisbezoek van Plan D, een sociaal experiment dat inwoners met diverse achtergronden met elkaar in contact brengt en onderlinge verbinding versterkt.

Diversiteit in zorgzame buurten

“De diversiteit in Hamont-Achel bestaat vooral uit individuen, niet uit gemeenschappen”, legt opbouwwerker Laura Vanwezemael uit. “Scholen en zorgzame buurtwerkers van de stad signaleerden dat de nood aan verbinding tussen inwoners met verschillende achtergronden toeneemt.”

Er was echter nauwelijks expertise om daarop in te zetten. Opbouwwerker Femke Croux en Laura vulden die leemte in met Plan D. “Fijn dat dit sociaal experiment ook in kleine, landelijke gebieden getest wordt. Vaak denkt men onterecht dat er minder diversiteit is. Een bijkomende moeilijkheid is dat er in kleinere gemeenten minder partners en diensten zijn om dit samen op te pakken. De expertise die je in een grote stad vindt, is hier niet altijd voorhanden. Met deze methodiek kunnen we ermee aan de slag en creëren we bewustzijn”, vertelt Nathalie Maas, diensthoofd Zorg en Ontmoeting.

Via interactieve methodieken gaan de deelnemers van Plan D met elkaar in gesprek.

> *“Fijn dat dit sociaal experiment ook in kleine, landelijke gebieden getest wordt.”*
>
> Nathalie Maas
> diensthoofd Zorg en Ontmoeting

100 stoepbezoeken

Femke, Laura en twee zorgzame buurtwerkers van de stad belden aan bij 100 deuren, telkens per 2. “Voor de zorgzame buurtwerkers was outreachend werken niet nieuw, maar ook niet vanzelfsprekend. Door het samen te doen, werd het een vertrouwde manier van werken, die ook buiten Plan D blijft hangen bij de gemeentelijke diensten”, vertelt Femke.

Zorgzame buurtwerker Daniëlle Palmans beaamt dit: “Plan D gaf ons dat extra duwtje in de rug om gericht naar de inwoners toe te stappen. Het is een goede manier om mensen te bereiken, maar het schiet er vaak bij in. Bovendien vraagt het altijd wel wat durf om die stap te zetten. Het enthousiasme van Femke werkte aanstekelijk.”

Van los contact naar vaste groep

De eerste bijeenkomsten trokken een tiental deelnemers, nadien zakte de opkomst. Een gebrek aan een vaste locatie en opvang voor de kinderen bleek een drempel. Het traject werd bijgestuurd: samen met Huis van het Kind en het Agentschap voor Integratie en Inburgering kwamen er speeltuinmomenten met picknick en spelletjes.

“In een WhatsAppgroep posten we nu een selectie van activiteiten die voor hen interessant zijn. We moedigen hen aan om er samen naartoe te gaan. Zo bundelen we versnipperde info en verkleinen we de drempel om ergens binnen te stappen”, vertelt Laura.

Wat dit oplevert voor beleid en praktijk

Plan D bracht niet alleen mensen samen, maar leverde ook signalen op voor de stad en lokale dienstverleners. “Wie deze doelgroep wil bereiken, moet opvang voor de kinderen voorzien. De bibliotheek organiseert nu bijvoorbeeld ook activiteiten in het Huis van het Kind”, legt Laura uit. “Ouders bereik je gemakkelijker via activiteiten voor kinderen. Die omweg werkt.”

“Er kwamen ook spontaan nieuwe noden naar boven. Een mama gaf aan dat haar kinderen een oma en opa misten. Dat signaal ligt intussen bij het Regionaal Organisatienetwerk Limburg als voorstel voor een buddywerking.”

Een hefboom voor wat komt

Organisaties en de stad kunnen de Plan D-groep als klankbord gebruiken: wordt een activiteit gesmaakt, is een folder duidelijk, hoe bereik je inwoners met een diverse achtergrond? “Plan D bouwt zo mee aan het bredere project ‘Iedereen mee aan boord’, waarin stad en OCMW Hamont-Achel organisatiebreed werken aan toegankelijkheid op vlak van diversiteit, armoede en digitale inclusie”, besluit Laura.

Plan D blijft bijsturen op basis van wat werkt, zoals een picknick in de speeltuin of een bezoek aan deze volkstuin.

Watiska Festival

Hoe een wijk gezondheidspreventie zelf in handen neemt

In oktober vond in de Genkse wijk Waterschei de tweede editie van het Watiska Festival plaats. De eerste editie in 2025 trok al 400 bezoekers. In januari erkende EUROPREV het festival als Europees voorbeeld. Wat zo bijzonder is? Wijkpartners zetten met een gratis festival samen in op gezondheidspreventie. Zo brengen ze het thema gezondheid op een leuke manier dichter bij de mensen.

> *Een wijkteam met veel liefde voor elkaar en voor de wijk, is tot veel in staat. Het weet wat leeft in de wijk en durft buiten de klassieke paden treden."*
>
> Luc Dirkx
> wijkmanager Genk Oost, Stad Genk

Zorg komt naar de wijk

Veel preventieve gezondheidspromotie bereikt net de mensen die er het meest baat bij hebben, niet: wie moeilijk de weg vindt naar de huisarts, wie zorg uitstelt, wie niet weet waar hij met een vraag terechtkan. Watiska Festival draait die logica om. In plaats van te wachten tot mensen naar de zorg komen, komt de zorg feestelijk naar de wijk.

"Met een breed aanbod vindt elke bezoeker iets dat aansluit bij zijn leefwereld. Diabetestesten, yogasessies, tandcontroles of de schermtijd van je kinderen én jezelf onder de loep nemen", vertelt opbouwwerker Emine Sahin. "Zo leerden huisvrouwen reanimeren en maakte een Italiaanse nonna van 98 jaar verse pasta met jongeren uit Waterschei. Die verbinding tussen generaties en culturen was zo mooi om te zien! Het typeert de diversiteit van Waterschei."

Europese erkenning

Samen met dokter Suzanna Frints van buurtgezondheidscentrum Althea trok Emine eerder dit jaar naar Madrid, op vraag van EUROPREV. Het Europese netwerk voor preventie en gezondheidsbevordering selecteerde Watiska Festival als voorbeeldproject. "We deelden er onze drie sleutels tot succes: inzetten op goede partnerschappen, de inhoud afstemmen op je bezoekers en goede promotie. Zonder goede bekendmaking bereik je niemand, hoe goed je festival ook is. We hangen affiches op bij handelaars en op ontmoetingsplekken, en spreken ouders aan de schoolpoort aan", legt Emine uit. "Samen kunnen we veel betekenen voor de gezondheid van bewoners en tegelijk de gezondheidssector ontlasten. Als je mensen bewust maakt van een gezondere levensstijl, voorkom je heel wat onnodige doktersbezoeken."

Geestelijke gezondheid

De tweede editie viel samen met de Week van de Geestelijke Gezondheid. "Daarom stonden we meer stil bij de veerkracht van bezoekers", vertelt Emine. "Ook bevolkingsonderzoeken kregen extra aandacht, net omdat kwetsbare buurten daar vaak minder aan deelnemen."

Ieders expertise

De kracht van Watiska Festival zit in het samenwerkingsmodel. Verenigingen, zorgactoren en vrijwilligers brengen elk hun expertise mee, en bereiken samen bewoners die de klassieke kanalen missen.

Huisarts Suzanna en opbouwwerker Emine

14 partners

- SAAMO Limburg - Stad Genk
- Opvoedingswinkel
- Community Health Workers
- Buurtgezondheidscentrum Althea
- Wit-Gele Kruis - Rode Kruis
- Wonen in Limburg - Gigos - Solidaris
- CM - Ieders Mond Gezond
- KRC Genk Foundation - Genk Groeit

De leerlingenbegeleiders van Campus St-Michiel: Martine Eyben, Ann Deckers en Jessica Baucq.

Eerste opbouwwerker in secundair onderwijs verbindt school en gezin

In het kleuter- en lager onderwijs staan opbouwwerkers aan de schoolpoort. In het secundair onderwijs is er geen poort meer waar ouders en leraars elkaar tegenkomen. Opbouwwerker Diane Lemmens belt aan bij ouders die niet naar het oudercontact komen en het digitale leer- en schoolplatform Smartschool niet gebruiken. Tijdens die huisbezoeken hoort ze waarom de school deze ouders moeilijk bereikt. Sommigen kennen de verschillende functies van Smartschool niet of spreken de taal onvoldoende. Samen met de school zoekt Diane oplossingen voor die drempels.

Superdiversiteit in scholen

Opbouwwerk in het secundair onderwijs is nieuw in Limburg. Campus FLX en St-Michiel in Leopoldsburg stapten als eersten mee in het verhaal. “In onze diverse, multiculturele school merken we dat we bepaalde ouders moeilijker bereiken”, zeggen leerlingenbegeleiders Ann, Jessica en Martine van St-Michiel unaniem.

Huisbezoeken als brug naar ouders

Campus St-Michiel registreert afwezigheden en oudercontacten in het leerlingen-volgsysteem en gaat na of ouders Smartschool gebruiken. De klassenraad bespreekt de signalen die daaruit volgen.

Wanneer de school een gezin niet kan bereiken via Smartschool, brieven of telefoon, gaat Diane op huisbezoek. Ze brengt drempels rond Smartschool in kaart en bespreekt ongewettigde afwezigheden. “Een bezoek van opbouwwerker Diane legt minder druk op ouders dan een bezoek van de school. De eerste reactie is vaak angst: wat heeft mijn kind gedaan?”, legt Ann Deckers uit.

Bij OKAN-leerlingen is de situatie complexer. Hun ouders kennen het schoolsysteem nauwelijks. “Gezinnen die niet meer in het opvangcentrum wonen, hebben geen tussenpersoon om op terug te vallen. Ze spreken een andere taal en begrijpen de schoolberichten niet”, zegt Jessica Baucq.

Concrete resultaten

“Diane ging vorig jaar twee keer op huisbezoek bij een Roma-gezin waarvan de dochter vaak afwezig was. De ouders zagen het probleem eerst niet in. Diane wees hen op de financiële gevolgen en de impact op de slaagkansen. In de maanden erna was het meisje nog maar één keer afwezig en gingen haar punten omhoog”, vertelt Ann.

Beter zicht op de thuissituatie

Diane brengt de thuissituatie in kaart op een manier die leerkrachten zelf niet kunnen, vindt Ann: “Zo krijgen we een ander zicht op moeilijkheden op school. Een leerling die zich niet goed leek te voelen, bleek vaak verhuisd te zijn, waardoor hij zich niet meer durfde te binden.” “Via Diane krijgen we een veel duidelijker beeld van de kinderen en jongeren en hun leefwereld”, vertelt Martine Eyben.

Vertrouwen als fundament

De school kijkt al vooruit: St-Michiel wil Diane ook inzetten voor telaatkomers (vaak leerlingen die eerst broers en zussen naar school brengen) en bij doorverwijzingen naar het buitengewoon onderwijs. Een vertrouwd gezicht van buiten de school kan gevoelige thema’s makkelijker bespreken met ouders.

Onderwijs-opbouwwerk in Campus FLX

Ruby Max, coördinator Gelijke Onderwijskansen, vindt de huisbezoeken van Diane een meerwaarde: “Onze mogelijkheden als school stoppen vaak aan de schoolpoort. Diane kan letterlijk en figuurlijk een stap verder gaan. Omdat ze vanuit een externe organisatie werkt, voelt het contact voor ouders laagdrempeliger en minder formeel aan.

Diane kent bovendien de sociale kaart van Leopoldsburg en omgeving goed. Zo kan ze gezinnen niet alleen helpen met schoolgerelateerde vragen, maar hen ook doorverwijzen naar de hulp- en dienstverlening. Gezinnen vinden zo niet alleen steun op het vlak van onderwijs, maar ook op andere levensdomeinen.”

Lees het volledige interview met Ruby op onze website.

Streetart en **woondromen** van huurders

De wachtlijsten groeien en toch botst bijna elk nieuw sociaal woonproject op protest. Want over sociale huurders doen hardnekkige vooroordelen de ronde. Opbouwwerker Nathalie Pirenne en stagiaire Vera Clijsters laten bewoners daarom zelf aan het woord. Samen met mensen uit Beringen en Leopoldsburg maakten ze portretten waarbij je hen zelf hoort vertellen over hun leven.

Van onderuit vertellen

Nathalie en Vera willen een tegenbeweging in gang zetten en kiezen daarbij voor storytelling. “Vooroordelen ontkrachten lukt niet met cijfers en weetjes. Daarom vertellen we warme verhalen waarin mensen zich kunnen herkennen”, legt Vera uit. “De meeste mensen weten niet wie er in sociale woonwijken woont. Het is er goed wonen en veel sociale huurders zetten zich vrijwillig in om hun buurt beter en gezelliger te maken”, vertelt Nathalie.

Het resultaat is ‘Deur op een kier’: twee reeksen foto- en audioportretten. “De portretten van bewoners uit de wijk Steenveld hangen als streetart verspreid over Beringen. Wanneer je de QR-code bij een portret scant, hoor je de bewoner zelf vertellen”, zegt Nathalie. “De tweede reeks over woondromen maakten we met bezoekers van armoedevereniging Ons Centrum. Die reeks is deze winter te zien in Leopoldsburg.”

Om de deelnemers klaar te stomen werkten Nathalie en Vera met beide groepen een traject van vijf sessies uit. Mensen die elkaar nauwelijks kenden, groeiden stap voor stap naar een hechte groep. Vera: “We gingen samen in gesprek over wat sociaal wonen voor hen betekent. We oefenden ook hoe je een verhaal brengt dat de luisteraar meeneemt. Dat proces was essentieel om vertrouwen op te bouwen en mensen in hun kracht te zetten. Zo groeiden ze uit tot ambassadeurs van sociaal wonen.”

“Van de hel naar de hemel”

De impact van een degelijke, betaalbare woning wordt vaak onderschat. Nathalie benadrukt dat een te dure of slechte woning een grote invloed heeft op alle levensdomeinen. “Als mensen een sociale woning krijgen, is dat vaak een wereld van verschil. Het is haast van de hel naar de hemel. Het haalt hen uit een constante stresssituatie waarin elke maand de vraag speelt: “kom ik rond en hoe los ik problemen zoals schimmel op?” Dat weegt op hun gezondheid en op hun hele leven.”

Ook Vera ziet die impact heel concreet. “Fysieke en financiële ruimte brengt mentale rust. Doordat je minder huur betaalt, blijft er meer over. Dat geeft mensen opnieuw ademruimte en mogelijkheden.”

Een oproep aan lokale besturen

Het realiseren van het gemeentelijk objectief voor sociale woningen blijft een belangrijke uitdaging. Nathalie: “Sommige besturen doen echt hun best en zoeken actief naar oplossingen, anderen schuiven die verantwoordelijkheid eerder opzij. Als lokaal bestuurder ben je er voor al je inwoners, ook voor wie het financieel moeilijk heeft. Waarom zou je dan niet investeren in bijkomende sociale woningen, vooral als je weet welke impact dat heeft op het leven van mensen?”

Vera pleit voor meer dan stenen: “Investeer bij sociale woonprojecten in een buurthuis of polyvalente ruimte met een vaste beroepskracht. Mensen hebben een plek nodig om samen te komen, om hun talenten te ontwikkelen en iets te betekenen voor de samenleving.”

Wie werkte mee?

‘Deur op een kier’ en ‘Ons wonen, ons verhaal’ kwamen tot stand met steun van PXL Music, Curieus en Wonen in Limburg (WiL). WiL en SAAMO Limburg denken ook mee in de klankbordgroep van een Vlaamse campagne rond positieve beeldvorming van sociale huurders.

Hoe **Zorgzame Buurten** kwetsbare alleenstaanden naar **diensten** en **activiteiten** leiden

Naast bewoners kwamen er ook beleidsmedewerkers naar het ontmoetingsmoment in Leopoldsburg: burgemeester Marleen Kauffman, schepen Lieve Pernet, clusterverantwoordelijke Diane Schaeken en diversiteitsambtenaar Samia Chekimi.

In Beringen en Leopoldsburg wonen veel alleenstaanden met zorgnoden. Sommigen komen zelden buiten, kennen de weg naar hulp- en welzijnsdiensten niet of zetten die stap niet alleen. Opbouwwerkers Sema Yildiz en Amber Vuerstaek van Zorgzame Buurten besloten die alleenstaanden actief te bereiken samen met de eerstelijnszone (ELZ) West-Limburg.

De meest kwetsbaren bereiken

Als opbouwwerker kan je alleenstaanden in een kwetsbare situatie moeilijk zelf opsporen. Dat lukt wel met lokale partners zoals de wijkwerking, thuisverpleegkundigen en verzorgenden. Daarom deden Sema (Beringen) en Amber (Leopoldsburg) een beroep op ELZ West-Limburg, waar zorg- en welzijnsdiensten uit de regio samenwerken. “Eerstelijnswerkers bouwen vaak een vertrouwensrelatie op met patiënten. Ze horen wat mensen bezighoudt en pikken signalen zoals eenzaamheid op”, vertelt Sema.

Een goodiebag als gespreksstarter

“We vroegen de ELZ- en andere partners om alleenstaanden gericht uit te nodigen voor een ontmoetingsmoment”, legt Amber uit. “Onder meer thuisverpleegkundigen, gezinszorg, Wonen in Limburg en wijkagenten kregen goodiebags met flyers en gadgets over zorg en welzijn om een gesprek aan te knopen.” “In Beringen zaten er ook drankbonnetjes van lokale verenigingen in”, vult Sema aan. “Alleen ergens iets gaan drinken is moeilijk. Met de bonnetjes wilden we mensen een reden geven om er samen op uit te trekken.”

Echte ontmoeting

De eerste bijeenkomst in Beringen vond niet toevallig plaats in dienstencentrum De Klitsberg. “Zo leerden de mensen deze plek alvast kennen en vinden ze later ook zelf de weg ernaartoe. De volwassenen konden elkaar ontmoeten, iets lekkers eten en babbelen, met livemuziek op de achtergrond. Voor de kinderen was er een knutseltafel met bloemen”, aldus Sema.

Samen op pad

De ontmoetingsmomenten vormden een opstap naar groepsactiviteiten die mensen wegwijs maken in hun buurt. “In Leopoldsburg ontdekten we samen het lokaal dienstencentrum Den Tuinhoek dat maaltijden serveert en activiteiten organiseert. We spraken ook al af om op bezoek te gaan bij vereniging Ons Centrum en het digipunt”, vertelt Amber.

Sema vult aan: “In Beringen bezocht een groepje alleenstaanden het woonzorgcentrum Corsala. Ze waren zo enthousiast dat we meteen een volgend bezoek planden, aan ‘t Ateliertje in ontmoetingscentrum De Buiting. De deelnemers bepalen zelf welke diensten en organisaties ze nog willen leren kennen.”

> *“Via een bezoek aan dienstencentrum Den Tuinhoek leerde ik mindermobielencentrale ‘t Mobieleke kennen. Dankzij dat vervoer kan ik er nu ook geregeld gaan eten.”*
>
> Rina
> deelnemer groepsactiviteit

Een boodschap voor dienstverleners

SAAMO Limburg werkt niet alleen samen met partners om mensen te bereiken. De opbouwwerkers roepen partners ook op om aan de slag te gaan met signalen.

Sema: “Als je als dienst- of zorgverlener op huisbezoek gaat, kijk dan even verder dan je eigenlijke opdracht. Kom je bijvoorbeeld een vaccin geven, let dan ook op signalen als een lege koelkast, schimmel of eenzaamheid.” Ze geeft een concreet voorbeeld: “Ik kreeg onlangs een telefoontje van een verpleegster. Ze had van een patiënt gehoord dat die niet buiten kwam en nooit gehoord had van de buurtwerking in de wijk. Ze vroeg me of ik deze mevrouw persoonlijk op de hoogte wilde brengen van de activiteiten. Dat is precies de samenwerking die we zoeken.”

“Als dienstverlener werk je vaak samen met een vaste cocon van partners. Het is een goed idee om ook eens de hand te reiken naar partners waar je niet vaak mee samenwerkt,” besluit Amber.

Theater voor iedereen
hoe je cultuurdrempels wegwerkt

Theater was lang geen optie voor bezoekers van armoedevereniging De Nieuwe Volksbond in Tongeren. Dat veranderde dankzij opbouwwerkers Greetje Swerts en Jade Budeners. Zij bouwden de afgelopen jaren een nauwe band uit met Avansa en cultuurcentrum De VELINX.

Persoonlijke trigger

“Mijn zoon speelt mee bij Tongers Nieuw Theater”, vertelt Greetje. “Zo kreeg ik goedkopere kaarten. Ik probeerde bezoekers van De Nieuwe Volksbond al langer warm te maken voor theater, maar dat lukte niet goed. Tot ik vertelde dat mijn zoon meespeelde. Dat trok mensen wel over de streep.”

> *“Ik dacht dat theater saai was, en voor chiquer volk. Nu weet ik beter.”*
>
> Rudy
> bezoeker van De Nieuwe Volksbond

Club Cultuur met inspraak

“Avansa en De VELINX hebben samen ‘Club Cultuur’ voor mensen met een beperkt budget”, legt Jade uit. “We tekenden met onze groep in op tien voorstellingen die Avansa jaarlijks zelf koos. Omdat we participatie belangrijk vinden, vroegen we of onze mensen de voorstellingen mee mochten kiezen.”

Voortaan is er een jaarlijks planningsmoment met Avansa en De VELINX. “Uit het volledige aanbod kiezen we dan zelf wat ons aanspreekt”, zegt Jade. “Bij de eerste editie waren er vijf bezoekers, vorig jaar al vijftien.”

Apart aanbod voor gezinnen

Greetje zag al snel een hiaat in het aanbod: “De voorstellingen via Avansa zijn voor volwassenen en gaan ‘s avonds door, terwijl ik als onderwijsopbouwwerker vooral met kwetsbare gezinnen werk. Zelf zetten deze gezinnen niet de stap naar het theater, terwijl ze er net veel bij te winnen hebben. Denk aan taal: zowel kinderen als ouders pikken er nieuwe woorden op.”

Daarom trok Greetje naar De VELINX om voor gezinsvoorstellingen een voordelig tarief te bepleiten. Het overleg leverde een apart aanbod op van tien gezinsvoorstellingen per jaar aan verminderd tarief.

> *“Mijn kinderen gaan soms naar theater kijken met school en vertellen hierover. Ik kon mij dat niet voorstellen. Ik wist niet wat theater was.”*
>
> Miranda
> mama uit de werkgroep Onderwijs

> *“Dankzij de opbouwwerkers bereiken we niet enkel een nieuw en minder evident publiek. Door de goede, persoonlijke begeleiding wordt een bezoek aan de VELINX meer dan het consumeren van cultuur, zoals ervaringen delen en nieuwe dingen leren kennen.”*
>
> Johan Wouters
> directeur De VELINX

Wat blijft er hangen

“Na elke voorstelling houden we een nabespreking met een drankje in Retro Velinx”, vertelt Greetje. “Sommige stukken raken thema’s die heel dicht bij de leefwereld van onze mensen liggen. Als je daar niet samen over praat, gaat die ervaring verloren. Vorig jaar bereikten we met die werking 70 deelnemers: kinderen, ouders en alleenstaanden.”

Naar zelfstandige cultuurparticipatie

“Het doel is dat mensen op een dag zelf hun weg naar het theater vinden, en er een ticket kopen aan verminderd tarief”, zegt Greetje. “De nieuwe werkgroep cultuur van De Nieuwe Volksbond werkt aan een nota over de drempels die mensen ervaren bij cultuurparticipatie, en over mogelijke oplossingen. Volgend jaar denken we samen met de schepen van Cultuur en Culturele organisaties na over hoe we cultuur toegankelijker maken.”

> *“Telkens sluiten 10 à 15 deelnemers van De Nieuwe Volksbond aan bij Club Cultuur dankzij Greetjes warme inzet. De nabesprekingen zitten vol humor en tonen hoe de mensen ervan genieten.”*
>
> Youri Leroi
> vormingswerker Avansa Limburg

SAAMO
Limburg

Van **everzwijnenoverlast** naar **buurtmoestuin** en **tuincafé**

Everzwijnen die 's avonds door de straten zwerven en voedsel zoeken: dat was het probleem waarmee bewoners van de wijk Steenveld in Beringen kampten. Speciale composters boden een oplossing. Al snel kwamen er ook verhoogde moestuinbakken en een tuincafé bij het compostpark. Vandaag is het een gezellige plek waar bewoners samen composteren, tuinieren en de oogst verwerken.

Van everzwijnen naar composters

Het compostpark van het buurtopbouwwerk is maar één dag per week open en neemt niet alle soorten afval aan, zoals gekookte etensresten of bladeren. Daarom hielden sommige bewoners een eigen compostvat thuis, tot everzwijnen daar een stokje voor staken. "In Steenveld hebben mensen schrik van de everzwijnen. Je kan ze als het donker is op straat tegenkomen. Ze gaan op zoek naar voedsel en duwen compostvaten van bewoners om", vertelt opbouwwerker Michiel Bijlemans.

> *"Het is plezant om plantjes te zien groeien. En daarna met de oogst aan de slag te gaan."*
> *"We doen het om mensen samen te brengen."*
> *"Het is fijn om iets nieuws te leren."*
>
> Vrijwilligers Tuinwerkgroep

Met steun van Limburg.net plaatste Michiel composters voor de ingang van het compostpark. Dat zijn gesloten vaten met twee vakken. Everzwijnen kunnen er niet meer bij, en in tegenstelling tot het compostpark mag hier wel alles in, ook gekookte etensresten. Je draait het vat simpelweg rond om de compost te mengen.

Buurtcafé in kermiswagen

De composters kregen gezelschap van een tuincafé: een zes meter lange tweedehands kermiswagen, aangekocht, omgebouwd en ingericht met steun van CERA. "Wie op woensdag afval komt brengen, blijft al snel plakken voor een babbel", zegt Michiel.

Samen tuinieren, samen leren

Michiel schakelde Halte-R van Groep INTRO in om verhoogde moestuinbedden in het compostpark te plaatsen: "We kweken er tomaten, paprika's, courgetten, pompoenen en pepers. Alle plantjes zaaien we zelf op de vensterbanken van het buurthuis. De buurtbewoners zien alles groeien."

Het compostpark had al twee vaste vrijwilligers. Voor de moestuin kwamen er zes nieuwe vrijwilligers bij. Samen vormen ze de Tuinwerkgroep. "Al doende leren de vrijwilligers samenwerken en tuinieren, met mij voorlopig als leermeester", vertelt Michiel.

Op woensdag werkt de groep samen in de tuin. De rest van de week spreken ze onderling af wie water geeft en de tuin onderhoudt. Ook wie niet in de werkgroep zit, mag meehelpen.

De oogst is voor het buurthuis. "Pompoenen en courgetten snijden we in stukjes en vriezen we in. Van de tomaten maken we saus, die we in weckpotten bewaren. Op ontmoetingsactiviteiten maakt de kookwerkgroep er spaghettisaus of soep mee."

Dubbel zoveel gebruikers

Na een jaar testen verdubbelde het aantal gebruikers van het compostpark. "Al het organisch afval van buurtactiviteiten gaat in de composters," vertelt Michiel. "Binnenkort plaatsen we er nog drie bij. Dan kunnen we ze tijdelijk afsluiten om de compost beter te laten rijpen. Wijkbewoners krijgen ook instructies over hoe de composters werken."

Heeft Michiel nog toekomstplannen? "Ik droom van een grotere samentuin achter het buurthuis, in samenwerking met Ligo."

Wil je meer weten over SAAMO Limburg? Ga naar www.saamolimburg.be

SAAMO Limburg vzw - Marktplein 9 bus 21 - 3550 Heusden-Zolder - 011 22 21 96 - info@saamolimburg.be

SAAMO-infokrant - jaarlijkse uitgave - vu. Claudia Mellebeek - SAAMO Limburg vzw - Marktplein 9 bus 21 - 3550 Heusden-Zolder - www.saamolimburg.be - info@saamolimburg.be